

Zo modern is Nederland: Britten organiseren verkiezingen in 6 weken, maar wij hebben 21 weken nodig

Posted on 17 juni 2025 by Roelof Bouwman

Is het wel of geen goed nieuws dat het kabinet-Schoof is gevallen, wilde *De Telegraaf* onlangs weten van Ingrid Thijssen, voorzitter van ondernemersorganisatie VNO-NCW.

‘Dat is dubbel,’ antwoordde ze. ‘Ze kregen de grootste problemen niet opgelost en we hadden daar ook geen vertrouwen meer in. Aan de andere kant duurt het nu wel weer anderhalf jaar voordat er een kabinet zit dat ingewerkt is. Als je terugkijkt naar de val van Rutte 3 dan heb je zo meteen een periode van zes jaar gehad waarin er maar anderhalf jaar een kabinet ingewerkt en aan het regeren was. Ongeveer een jaar Rutte 4 en vijf maanden Schoof. Dat is ontzettend balen.’

Lange recesperiodes

De factor tijd in de Nederlandse politiek, dat is een interessant thema. Onze politici

klagen vaak over gebrek aan tijd. De Tweede Kamer staat zelfs bekend als een 'burn-outfabriek'. Zou dat wellicht komen omdat al het werk wordt gedaan in slechts een beperkt aantal weken?

De volksvertegenwoordiging kent al sinds jaar en dag buitengewoon lange recesperiodes: dit jaar maar liefst vijftien weken. Zou daar niet eens stevig het mes in kunnen worden gezet, zodat het werk beter kan worden gespreid? Het idee is al veel vaker geopperd, maar zelfs de meest simpele vorm van *time management* lijkt aan ons parlement niet te zijn besteed.

Nóg een politieke kwestie die met de factor tijd heeft te maken: het plannen van verkiezingen. In Nederland, zou je denken, is dat een fluitje van een cent. We zijn immers een klein en compact land met niet meer dan 18 miljoen inwoners. Ook hebben we een eenvoudig kiesstelsel met evenredige vertegenwoordiging en slechts 150 parlementszetels.

Een heel verschil met bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk: een uitgestrekt land met ruim 68 miljoen inwoners, een ingewikkeld districtenstelsel en maar liefst 650 parlementsleden. Maar toch. De meest recente Britse Lagerhuisverkiezingen werden door premier Rishi Sunak aangekondigd op 22 mei 2024. Al zes weken later, op 4 juli, gingen de stemlokalen open.

Groot verschil

Hoe doen we dat in Nederland?

Op 3 juni viel het kabinet-Schoof. Omdat een lijmpoging door niemand werd gewenst, nam de ministerraad het besluit om de Tweede Kamer te ontbinden en om nieuwe verkiezingen uit te schrijven. Die zullen plaatsvinden op 29 oktober. Dat is maar liefst 21 weken na de val van het kabinet.

Wat een verschil met de zes weken van het Verenigd Koninkrijk. Natuurlijk, Tweede Kamerverkiezingen tijdens de zomervakanties van de scholen liggen niet voor de hand. Maar die vakanties zijn op 31 augustus overal in het land afgelopen. Dus waarom niet direct daarna verkiezingen houden? Begin september is daarvoor heel geschikt, zie bijvoorbeeld de Tweede Kamerverkiezingen van 8 september 1982, 6 september 1989 en 12 september 2012.

Maar helaas, we hebben in Nederland een Kieswet waarin allerlei termijnen zijn vastgelegd, onder meer voor het registreren van nieuwe partijen en het indienen van kandidatenlijsten bij de Kiesraad.

Begrijpelijk, ware het niet dat veel van die termijnen – de eerste versie van de Kieswet dateert niet voor niets uit 1850 – een gedateerde, Anton Pieck-achtige indruk maken. Alsof Tweede Kamerleden nog per trekschuit het land ingaan om hun kiezers op te zoeken en ‘stembureaux’ hun blanco stembiljetten per postkoets krijgen aangeleverd. Zo moeten de namen van de kandidaten al 42 dagen voor de verkiezingen bekend zijn. Waarom in hemelsnaam? Omdat anders de leden van de Kiesraad overwerkt raken?

De raad, een zelfstandig bestuursorgaan onder voorzitterschap van de 72-jarige Wim Kuijken, voorheen de hoogste adviseur van de premiers Wim Kok en Jan Peter Balkenende, maakt – het moet gezegd – geen dynamische indruk. Door een ‘technische storing’ duurde het bijvoorbeeld meer dan anderhalf jaar voor de uitslagen van de Provinciale Staten- en waterschapsverkiezingen van 2023 werden gepubliceerd op de eigen online databank. Wat een sof.

Wachten tot juni 2026

De vorige kabinetsformatie duurde, zoals bekend, ruim zeven maanden. Als ook het volgende kabinet zo lang op zich laat wachten, staat er – met verkiezingen op 29 oktober – pas in juni van 2026 een nieuwe regeringsploeg op het bordes van Paleis Huis ten Bosch.

Dat is – om met Ingrid Thijssen te spreken – ‘ontzettend balen’. Vooral omdat het met een moderne Kieswet makkelijk drie maanden eerder zou kunnen. Trekschuitenland Nederland, hoe lang nog?

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [**HIER**](#). Hartelijk dank!